

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Výzkum materiálních didaktických prostředků používaných ve výuce chemie na základních školách v České republice

Autor: Hana Štruplová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martin Rusek, Ph.D.

Oponent: Mgr. Lucie Hamerská

Bakalářská práce Hany Štruplové se zabývá materiálními didaktickými prostředky ve výuce chemie na základních školách s bližším zaměřením na využití učebnic. Chemie, díky své povaze, oproti ostatním předmětům vyžaduje specifické didaktické prostředky, proto jsou výzkumná zjištění v této oblasti přínosná.

Autorka jako obecný cíl práce uvádí: „zjistit, jak na českých základních školách probíhají vyučovací hodiny chemie“. K této formulaci mám drobnou připomínku, jelikož působí lehce zavádějícím dojmem. Autorka se primárně nezabývá celkovým průběhem hodin, ale spíše zaměřuje na délku a účel využívání učebních pomůcek. Není detailně rozebráno, v jaké fázi výuky jsou pomůcky využívány či jak jsou vzájemně kombinovány, což by nám pomohlo lépe porozumět způsobu výuky chemie.

Práce také analyzuje dobu využívání jednotlivých pomůcek, počet hodin, ve kterých byl daný prostředek použit, a kdo jej využil. Cíle jsou v textu dále upřesněny směrem k zaměření práce, a výzkumné otázky jsou v práci zodpovězeny.

Data o využití materiálních didaktických prostředků ve výuce chemie byla získána metodou pozorování pomocí hospitačního archu. Výzkum zahrnoval 11 základních škol a celkem 48 vyučovacích hodin chemie.

Práce v rozsahu 64 stran (včetně použité literatury a příloh) je členěna na úvod a teoretická východiska, po nichž následují cíle práce, metodologie výzkumu, prezentace výsledků, shrnutí a diskuze, a závěr. V příloze je připojen hospitační arch, který byl při výzkumu využíván.

V teoretických východiskách se autorka věnuje materiálním didaktickým prostředkům, jejich členění a funkci z obecného pohledu. Vzhledem k zaměření na učebnice, je v teoretické části více prostoru věnováno právě učebnicím a jejich roli ve vzdělávání.

Výzkumná část začíná formulací cílů a výzkumných otázek, pokračuje metodologií výzkumu a uzavírá ji prezentace výsledků. Metodologie je popsána podrobně. Výsledky jsou srozumitelně prezentovány a autorka se věnuje postupně vybraným didaktickým prostředkům. Dozvídáme se o četnosti hodin s výskytem konkrétního prostředku, doby jeho využívání učitelem a žákem, tématu hodiny a způsobu využití. Diskuze výsledků je však omezená, přestože by měla potenciál být rozvinutější.

Autorka odkazuje na české i zahraniční zdroje. Po formální stránce je práce v pořádku, psána srozumitelným a čtivým jazykem.

K obhajobě práce bych autorce ráda položila následující otázky:

- V práci je uvedeno, že učebnice jsou ve výuce chemie využívány méně oproti ostatním předmětům. Dle výsledků výzkumu byly učebnice využity ve 21 % sledovaných hodin. *Jak autorka vnímá roli učebnice v chemickém vzdělávání?*
- V hospitačním archu byly zaznamenávány konkrétní časy (části hodiny), kdy je daný didaktický prostředek ve vyučovací hodině využíván, a četnost jeho využití. Ve výsledcích práce se však pracuje pouze s celkovým průměrným časem využití daného prostředku. *Bylo by možné okomentovat, jak došlo k zohlednění těchto dat? Objevovaly se ve sledovaných hodinách nějaké vzorce časového rozvržení využívání jednotlivých didaktických prostředků?*

Závěrem konstatuji, že práce splňuje všechny požadavky kladené na bakalářské práce v oboru a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 16.5. 2024

Mgr. Lucie Hamerská, oponentka BP